

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhasabos petisors egyszeri hirdetése 15 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilntér: minden sor 20 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. szám. Kösch Árpád könyvnyomtató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szerelmi részét illető közlemények valamint a hirdetési díjak is.

Az ipar és kereskedelem — a kulturáért.

Modern államban a társadalmi és a közéleti tényezőknek minél teljesebb egymásra-hatásban kell állaniok. Hiszen a *szerves* életnek egyenes feltétele, egyenes követelése ez.

Minden ilyen tényezőnek nem csupán a saját életműködése körében kell erőt minél hathatósabban kifejtenie, feladatait minél teljesebben megvalósítania s céljait minél tökéletesebben megközelítenie, de egyszersmind oda kell hatnia, hogy a lelkes működése által elért eredményekkel lehetővé tegye a többi tényezőknek a munkáját s megkönnyítse azoknak odaadó törekvéseit is. A munkálkodása által elért túltermelésből, illetve az ennek következtében előállott megtakarításból juttatnia kell tehát a társadalmi- és a közélet többi tényezőinek is, mert hiszen ezeknek erősítése s működésüknek hatásosabbá tétele: csupán az egésznek, a köznek szolgál javára és előnyére!

Ezen az alapon gyakorolnak egymásra szakadatlan hatást a vallás, a tudomány, a művészet, a humanizmus, az őstermelés, az ipar és a kereskedelem. Ezen az alapon igyekeznek feladataiknak saját keretükben leendő minél belterjesebb megvalósítása mellett: egyszersmind oda is hatni, hogy becsületes munkáik elért eredményéből erősítsék, fokozottabb működésre képesítsék a többi tényezőket is.

Ennek az általában körvonalozott nemes feladatnak szép példáit lájuk különösen abban, ha ipari avagy kereskedelmi célokra alakult társulataink, azokból a szép eredményekből, a melyeket becsületes, istenáldotta munkájuk létrehoz, kulturális, avagy humánus célokra hoznak áldozatokat s így fényes tanújelét adják

annak, hogy ott is, a hol zakatoló gépek végzik az annyira tökéletesített munkát: ezeknek a zakatoló, élettelen gépeknek a vezetése mégis csupán az emberi agyban és az emberi szíven pontosul össze és ezekre vezethető vissza.

Nagyszabású ipari vállalatok és pénzügyintézetek eddig is számos példáját nyújtották ennek széles az egész hazában s közelebről: fényes példáit szolgáltatottak ennek vármegyénk területén is.

Hány nemes közművelődési vállalat emlegeti hálával eddig is e részvénytársulataink jótékonyágát! Hány nemes emberbaráti cél dicsekedhetik, — a megvalósításra irányuló törekvés terén, — ezeknek hathatós pártfogásával! Hiszen, mondani merjük, nincsen esztendő, a mely az üzleti mérlegek lezárásánál, ezeknek az említett céloknak az érdekében jelentékenyebb áldozatokat ne hozna.

Egy ilyen különösen fontos és nagyjelentőségű újabb áldozat szolgál nekünk kedvező alkalmul arra, hogy erről a kérdéstről általában említést tegyünk. Az, a melyről ott olvashatunk vármegyénk egyik legkiválóbb büszkeségét képviselő, nagyszabású iparvállalatának: a *Nagysárosi Műmalom-részvénytársaság*nak, az 1902-ik évről kiadott üzleti jelentésében.

Ez a jelentés, a mikor — mindnyájunk oly igaz öröme s az általános bizalomnak és elismerésnek oly ellenállhatatlanul való kivívásával — beszámol arról a valóban fényes üzleti eredményről, a melyet csak a legszakavatottabb és legbuzgóbb vezetés s e mellett a kedvező körülményeknek oly nagy ahhozértessel történt felhasználása és kiaknázása biztosított: nemes melegséggel hívja fel a közművelődési célokra az áldozatkészséget, azt mondván, hogy

«bizton reméljük, ... hogy a tisztelt részvényesek ezúttal is tanúsítani fogják a közjó iránt már gyakran nyilvánított érzelmüket s szivesek lesznek a nyerevényből kulturális célokra bizonyos összeget megszavazni».

Az az intézőség, mely — buzgó munkájának szép eredményéről — ezzel a nemes gondolattal és óhajattal ad számot, a mely megemlékezik a társadalmi- és a közéletnek előbb jelzett többi tényezőiről is, ezeknek a munkálkodását is hatásosabbá tenni igyekszik: az fényes bizonyítékát szolgáltatja annak, hogy teljesen megértette az előbbiekből ázólt egymásra-hatásnak nagy jelentőségét, sőt üdvét s hogy a teljesen jogosult társulati-, tehát magán-cél mellett lelken tudja viselni a köznek, a nemzetnek, a hazának érdekét is.

Le a kalappal az ilyen intézőség előtt!

Szóljon ennek a szava mindnyájunk szívéhez teljesen és találjon abban hűséges visszhangra.

Elismerésünket csak fokozhatja az a körülmény, hogy az idézett jelentés, mikor ezúttal ismételtén hathatósan támogatni kívánja a nagysárosi népiszkolát is, e közművelődési célok sorában ez évben ősi Kollégiumunk *jogakadémiaját* választotta. Tehát éppen azt a tantézetet, a melynek megszilárdítására a legközelebb mult években oly vállvetett erővel s oly szép eredménnyel tesznek meg mindent az erre illetékesek, — a mely a virágzásnak soha se remélt magas fokára emelkedett, — a mely városunk és vármegyénk életében valóban egy elsőrangú kulturális tényező, sőt nagy gazdasági jelentőségű faktor is, a melynek további kiépítése — tekintettel a küszöbön álló nagy reformokra — mindnyájunk komoly feladata ezután is, sőt a mely — tekintettel arra,

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

Babona.

Írta: Eszter József. (Vége.)

2. Az ördög.

Úgy hangzik, mint egy régi adoma, pedig nem is kigondolt adoma, hanem csak néhány év előtt megtörtént esemény, a mit elmondok.

Súlyos testi-sértés vétségi ügyet tárgyalok. János gazda farkosbotjával néhányat ütött a szomszéd falubeli György gazdának fejére s rajta 18 napi gyógytartamot igényelt testi-sértést okozott. János beismerésben van.

— Azt hát beösméri, hogy az orvosi látleletben leirt testi-sértést kend okozta György gazdán, de még nem mondta meg tettének indokát.

— Hát kérem alásan, nálunk országos-vásár volt s én több-magammal a templom előtt állottam, mikor Jurko elhaladt előttünk s megcsúfolta egész községünket avval, hogy a sok idegen ember hallatára oda kiáltott felém: «No János, felvette-e már notáriusok kántor urammal a protokollumot?» A nem-falunkbeli vásáros nép ezen nevetni, a falunkbeliek pedig káromkodni kezdtek, engem meg elfutott a méreg s nem tudtam, hogy elvertem a csúfolódót. Sajnálom, de nem tettem róla, mert nagyon bántott, hogy községünket így kicsúfolja valaki.

Most már megértettem János gazda felháborodásának okát, de azért megbüntetem, s mikor ő

fogházbüntetését kiállotta, avval búcsúztam el tőle: «Mondja meg a tisztelendő úrnak, hogy szivesebben láttam volna őt a fogházban, mint kendet.»

János nem szólt ugyan, csak helyeslő fejmozdulatot tett s mint a ki a falujáért szenvedett, emelt fővel távozott. Később hallottam, hogy a pénzbüntetést és a rabtartási költséget a község pénztárából fizették ki helyette.

De hogy mások is megértsék János gazda felháborodásának okát, elmondom az esetet, a mely négy héttel azelőtt János falujában (vásártartó község) történt.

A fonóból hazatérők nagy dörömbözést hallanak a templomból. Nosza szaladnak az egyházhoz. Az egyházi megijed, de éjfélkor, a lelkek órájában nem mer a templomba menni, hanem jelentést tesz a kántornak. A kántor nézete az, hogy a templomban csakis az ördög garázdálkodhatik ily késő órában s mert az ördögöt csakis felszentelt pap zabolázhatja meg, ezért a már tömeggé szaporodott közönséggel felköltik a papot. Mire a paphoz érnek, talpon van az egész falu. A paplakon ily késő órában összegyülekezett hívek közül egy asszony meggyőzően állítja azt is, hogy közel lakván a templomhoz, többször tapasztalta már, hogy pont éjjeli 12 órakor csikorog a templom ajtaja, mintha valaki bement volna s azután dörömbözés hallható a templomból. A pap rátekin a kakukos órára s megdöbben, mert éppen a 12-ik órát mutatja, de rászánja magát arra, hogy «megmenti» híveit az «ördög» garázdálkodásától s kifüstöli a «gonosz szellemeket», de csak úgy, ha valamennyien elkisérik. Egyesek vasvillával, mások csép-

hadaróval fegyverzik fei magukat, de a pap fensőségteljesen inti meg őket: «nem tudjátok-e, hogy csakis az erős hit és az én közbenjárásom menthet meg a gonosz szellemektől; megküzdöm ezer ördöggel is értetek, vajha ti sem feledkezétek el rólam és lelkiüdvötökről». Teljes ornátusba öltözik a pap, meggyújtja a lámpást s imádságok mormolása közt közelednek a templom ajtajához, hol megkezdődik a tanakodás, hogy ki lépjen be elsőnek. Az egyházi kulccsal felnyitja a zárat, de nem tárja fel az ajtót, hanem hallgatódznak s midőn fülüket megüti a félelmetes dörömbözés, senki sem akar első lenni a belépésben; végre azon érv győz, hogy a ki tartja a lámpást, annak kell előre menni, hogy az utána jöveknél világíthasson, s hirtelen belodítják a szabódó kántort. Hanem az ajtónyitás folytán támadt nagy légáramban a lámpás elalszik s ugyanabban a pillanatban, — óh borzalom — az ördög a kántor lába közé szalad, őt hátára kapja s elkezd a sötét templomban szaladni. A lámpás csörömpölve hull ki a kántor kezéből s ezer darabra török a templom kövezetén. Ezen csörömpölés az ördögöt még jobban felbőszíti, egy hatalmasat fúj s örült száguldást kezd a templomi padosok közti sikátorban — hátán a kántorral. A nép hallja, mint kopog az ördög patája a templom kövezetén — mert hisz lólába van — s borzadályllyal tölti el a kántornak kétségbeesett hangon, de a rázkódás folytán szakadozott szótagokban kiabált búcsú-rimánkodása: «Neh bu-udut zdra-a vi pan pre-veleb-ni, us mene vedu-ut» (Isten áldja meg tisztelendő úr, már engem visznek.) Az eddig künnálló erre fel-

Jelen számunkhoz félív melléklet van csatolva.

hogy benne a szociális s a közgazdasági, valamint kereskedelmijogi tudományok is teljes mértékben felkaroltatnak — mindenesetre oly ismereteket is terjeszt, a melyek említett társulataink munkálkodásánál is alapul szolgálnak, illetve figyelembe részesítendők.

Meleg elismeréssel közöljük a jelentésből azokat a szép és igaz szavakat, a melyek erre az érintett ügyre vonatkoznak. «E tekintetben — így szól a jelentés — bátrak vagyunk a tisztelt Közgűlés figyelmét az *eperjesi jogakadémiára* irányítani, melynek tőkéje — a fenntartással járó költségek fedezésére, az új törvénytervezet értelmében — elégtelen. Tekintve ezen, megyénk és városunk közönsége által régi idő óta melegen ápolts újabb időben nagy fejlődést nyert tanintézetünknek nemcsak szellemi nagy jelentőségét: — városunk közönségének anyagi érdekét s közvetve a mi vállalatunk érdekét is érintené a jogakadémiának elvesztése, a mennyiben számos tanár-család s több mint kétszáz ifjú eltávozásra a helyi fogyasztásra mindenesetre jelentékeny visszahatást gyakorolna. Kérjük tehát, ... miszerint a fenti tisztanyereményből az eperjesi jogakadémiának — alapítvány gyanánt — 5000 koronát ... méltóztatassanak rezolválni.»

Lelkes elismeréssel és meleg örömmel üdvözljük a nevezett kiváló részvénytársulat körültekintő intézőségét, mely oly helyesen tudta elbírálni a szőnyegen levő kérdésben a körülményeket s mely — felbuzdulván azon a szép példán, a melyet e tanintézet kiépítésében az egyházkerület és az egyházegyetem, Eperjes sz. kir. város és Sárosvármegye közönsége újabban is oly nagy lelkesen szolgáltattak, követve azokat a nyomdokokat, a melyekben már eddig annyi hálára kötelezően haladt: erre az elsőrangú kulturális célra ily áldozatot javasol.

Öszinte óhajtásunknak adunk kifejezést, midőn azt kívánjuk, hogy ez a javaslat a *Nagy-sárosi Művelődési-társaság* közgyűlésén is egyhangú, lelkes fogadtatásra találjon, valamint, hogy még sok, hasonlóan nemes határozatnak szolgáljon példaadásul. (—h.)

Határrendőrségi kapitányság Eperjesen.

Mint mult számunkban megirtuk, Eperjes város elöljárósága mindent elkövet, hogy a határrendőrség külszöbön álló országos szervezése alkalmából Eperjes város is kapitányságot kapjon. Jan 17-ikén ez ügyben tanácsülés volt a városházán s *Bornemisza Lajos* országgy. képviselőhöz a következő köszönő-távirat küldését határozták el:

ocsúdnak dermedtségükből s gondolva, hogy most reájuk kerülhet a sor, egyházi, pap és kiserők, sorsára bízva a szerencsétlen kántort, futásnak erednek. Az ördög pedig, hátán a kántorral, a szabadá lett nyitott templomajton kiszáguld a templomot körülvevő régi temetőbe. A kerítés ajtajában a kántor megakad s lemarad a rohanó ördögről, az ördög pedig egyenesen neki a temetőkerítés melletti nyitott gödörnek s abban eltűnik. A támadt mélységes csöndet kakaskukorékolás szakítja meg — tehát elmúlt a gonoszok órája. Szegény kántor fellélegzik, sápadt arccal, félholtan és zúzott tagokkal cizelődik fel s gyakran hátra-hátrapislanva sántikál be a közeli kocsmába, hol az esemény által igazolt helyzetből kifolyólag ma nincs záróra, és aléltan hanyatlak le egy lóczára. Az ördögnek ezen kalandját s a kántornak biztosan bekövetkezett borzalmas halálát tárgyaló korcsmai közönség, a betámolygó kántor láttára felugrál, de nem mer a kántorhoz közeledni, hiszen az ördöggel érintkezett s még érzik is rajta a kénkö-szag. Egyedül a zsidó kocsmáros nem fél még az ördögtől sem s ápolás alá veszi szegény kántort, éltető borovicskát öntvén bele, mitől az annyira magához tér, hogy az időközben odaérkezett, de magát tőle tisztas távolban tartó nótárius-segéd előtt elmondhatja, mily közel volt már a poklok kapujához, hogy már a lángokat is látta és hallotta a purgatóriumra ítélt borzalmas fájdalomkiáltását. A nótárius-segéd a községi bíró kíséretében, avval távozik remegés közt hátrahagyott családjához, hogy majd reggel, mihelyt a pap megfűstöli a kántort, felvesz vele az

„Eperjes városa hálás köszönettel adózik Nagyságod buzgólkodásáért, melylyel a határrendőrségnek Eperjesen kért felállításával nemcsak vármegyénk, városunk, de egész felvidékünk legfőbb érdekeit előtérbe hozni kegyeskedik. Kérjük ez ügyben további hathatós közbenjárását s üdvös működésére Isten áldását! Rendkívüli tanácsülésből: *Podhorányi* polgármester, *Magyar főjegyző.*“

A tanács ezenkívül sürgős felirat küldését határozta el dr. *Berzeviczy Albert* v. b. t. t., városunk díszpolgárához, a ki már annyiszor és oly áldásosan támogatta Eperjes város érdekeit a kormányánál, — továbbá *Szell Kálmán* belügyminiszter s miniszterelnökhöz és az összes Sárosvármegyei orsz. képviselőkhöz. A miniszterelnökhöz intézett terjedelmes felirat részletesen feltünteti azokat a geográfiai, közgazdasági és nemzetiségi indokokat, a melyek Eperjes városnak kérelmét a legteljesebb mértékben támogatják. A *Berzeviczy Albert*, városunk nagyérdemű díszpolgárához intézett kérést a következőkben közöljük, annak a biztató reményünknek tudatában, hogy Eperjes város most is hálással fogja tapasztalni érdekeinek ónagyméltósága által képviselt leghathatósabb támogatását.

„430—1903. kig sz. Nagyméltóságú *Berzeviczy Albert* v. b. t. t. Úrnak stb. stb., Budapest. Kegyelmes Urunk! A fővárosi hírlapok nyomán az a kedvező hír jutott el hozzánk, hogy a határrendőrség ügyének tárgyalásánál *Bornemisza Lajos* országgyűlési képviselő úr Zemplén-, Sáros-, Abauj- és Szepes-megyék részére külön kapitányságot kért s ennek székhelyül Eperjes városát ajánlotta. A Miniszterelnök úr ónagyméltósága ezt az indítványt a maga részéről is helyesnek találta s odanyilatkozott, hogy a határrendőrség beosztásánál e pontot nem fogja figyelmen kívül hagyni. Hogy e hír igen nagy örömet keltett vármegyénkben s főleg városunkban, hol a Galiczia felől folytonosan rajként beözönlő idegen elem amúgy is gyöngye iparunk, kereskedelmünk s mezőgazdaságunk minden életerejét felszívni igyekszik s lakosságunk nagy részét már eddig is a kivándorlás kényszerútjára terelte, a nélkül, hogy ezen idegen s anyagi és erkölcsi érdekeinkre oly veszedelmes, káros elemnek további betódulását bármi is megakadályozhatta volna, ... azt ily körülmények között Nagyméltóságod, mint sajnálatraméltó viszonyaink legjobb ismerője, minden bizonynyal meg tudja érteni. Kimondhatatlan nagy áldás volna mind a négy megyére, de különösen vármegyénk s főleg városunkra a határrendőrségnek éppen Eperjesen való elhelyezése. Éppen azért egész bizodalomunk Nagyméltóságod, mint városunk díszpolgárának ünnepelet egyénisége felé irányul s e bizodalomunkban arra kérjük Nagyméltóságodat, hogy ezen ügyet kegyesen magáévá tenni s magas befolyásával odahatni méltóztatssék, hogy a Miniszterelnök úr öccellenciája egész felvidékünk, de főleg vármegyénk s városunk legvitálisabb közérdekei szempontjából a határrendőrség egyik székhelyül tényleg Eperjes városát kimondani kegyeskedjék. Fogadja kegyelmes Urunk hathatós közbenjárása s ügyeink nagylelkű támogatásáért városunk közönségének előre is kifejezett legnagyobb háláját és nagyra-becsülését, melylyel maradtunk Eperjesen, 1903. évi január 17-ikén, a város közönsége nevében *Podhorányi Bálint* s. k. polgármester, *Magyar Főjegyző*“

esetről jegyzőkönyvet (Itt megjegyzem, hogy a jegyző maga nem lakott a faluban, hanem itt csak egy megbízottat, egy odavaló születésű, írni tudó embert tartott.)

Reggel aztán a templomkerítés melletti mészgödörben megtalálták a községnek ritka nagy példányú fekete tenyészkan-disznáját, mely az esti harangzóskor betévedt a nyitott templomajton s azután az ördög szerepét játszva, a mészgödörbe tült.

Erre czéltott György gazda, mikor kérdezte: «No János, felvette-e már nótáriusok kántor urammal a protokollumot?»

Igy hallottam elbeszélni az esetet s így tudtam méltányolni János gazda felháborodását. Igaznak kell lenni az esetnek, mert különben elvártam volna a «tisztelendő» úrtól, hogy a Jánossal küldött üzenetemért kérdőre von s magát tisztázza.

3. A mindentudó.

— Azt be nem ösmerhetem — vallotta Gergely — hogy Bálintot gazembernek neveztem, de beismerem, hogy még ennél is különbet mondtam szemébe, mert azt mondtam, hogy ő boszorkánymester, s igaz, hogy vádoltam a templomból kijövő nép előtt avval is, hogy ő oka barmaim betegségének és anyám halálának, kiket megbabonázott. Igaz az is, hogy állítottam miszerint ő falunkban a legrosszabb ember, de a mit állítottam, az olyan igaz, mint a mily ártatlan én vagyok; igaz, mert Bálint gázságát nekem felfedezte Péter bacsó, már pedig ez mindent tud.

— Figyelmeztetem, hogy sérteni senkit sem szabad,

Eperjesi Széchenyi-kör.

Meghívó

az «Eperjesi Széchenyi kör»-nek 1903. február hó 1-jén (vasárnap) délelőtt 11 órakor, a köri felolvasások kíséretében tartandó

RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE.

Eperjes, 1903. január 15.

Dr. Horváth Ödön s. k., Dr. Wallentinyi Samu s. k., elnök.

A gyűlés tárgyai:

1. Elnök megnyitja a gyűlést.
2. Megemlékezés *Ghillány József*ről.
3. Titkári jelentés.
4. Számvizsgáló-bizottság jelentése a pénztár állapotáról.
5. Költségeloirányzat megállapítása.
6. Jelentések és indítványok. (Alapszab.: 84. §. g. pont).
7. Tisztújítás.

A Kör filharmonikus hangversenyei iránt közönségünk élénk érdeklődést tanúsít. Mint többször jeleztük: ezeket január 29-ikére, február 28-ikára, márczius 28-ikára és április 25-ikére tűzték ki. Tekintettel tehát az első ilyen hangverseny közelségére: úgyszólván küszöbön állunk annak a kiváló művelvezetnek, melyet e hangversenyek nyújtani fognak s a melyet Széchenyi-körünk és katonai zenekarunk áldozatkészége közönségünknek ezúttal is biztosít. Remélhető, hogy mostan, a mikor a kibocsátott igazolványokat éppen kézbesítik, még egyre többen fognak azok kiváltása tekintetében lépéseket tenni. Az, hogy egyes estekre is adassanak ki belépő-jegyek, teljesen ki van zárva, mert Széchenyi-körünknek a várossal kötött szerződése szerint csak olyan előadásokon van joga a nagyterem díjtalan használatára, a melyeken belépő-díj nem szedetik. Ezt a — hangjegyek beszerzésének céljaira szedett — összeget (4 korona), melyet az igazolványok kiadásánál kell azok kiváltóinak lefizetni, belépő-díjnak minősíteni semmikép se lehet. Hiszen a rendezés összes költségeit a Széchenyi-kör sajátjából fedezi, az igazolványokért befolyó összegek pedig egészen tisztán a fent említett célra, azaz a hangjegyek beszerzésére fordíthatnak. Újból is a legmelegebben felhívjuk közönségünk figyelmét e hangversenyekre s kérjük, hogy azokat lehető legnagyobb jóindulatába és pártfogásába részesíteni sziveskedjék. Az eddig kiszolgáltattott igazolványokat a következők váltották ki, és pedig a kibocsátott íven történt aláíratkozásuk sorrendje szerint: Dr. Horváth Ödön és neje, özv. Krayzell Aurélné, Kéler Margit, Fejér Erzsike, Várkony Szerén, Dahlström Anna, Steiger Irén, Balpataky József, Hutschenreiter Aurélné, Hutschenreiter Zsófia, Korn Vilmos, Schroeffer Antalné, Fest Lajos, Semsey Adolf, Péchy Pálné, Holénia Lajos, Tahy József és neje, Bánó Aladár és neje, Bielek László és neje, Sziklai Henrikné, Krayzell Kálmánné, Faltin Géza és neje, Raisz Ede, dr. Bárdossy Jenő és neje, Adriányiné és Adriányi Ilka, Dlugolinszky Tivadarné, Dlugolinszky Vilma és Dlugolinszky Bella, Thrór Gyuláné és Thrór Lujzka, Faragó József, dr. Hartmann Samuné, Moes Eugénia, Villecz Kamil és neje, Schulek Gusztáv és neje, Podhorányi Bálint, Saly Győző, Teszter Zsófia, Kósch-Dapsy Aranka, Ács Vilmosné, Herczogh Árpádné, Prieiger Anna, Kobilicz Frigyes, Úsz Ottilia, Mikler Szeréna, Tomeskó Stefánia, Klefner Gyula, dr. Csatary Ágoston és neje, Dessewffy Lajosné, Gramer Helén,

mert különben megbüntettem, s figyelmeztetem, hogy Bálint boszorkánymesterkedésének bizonyítására nem vagyok kíváncsi, mert boszorkányok nem léteznek; de mondja csak, nem-e arra a Péterre hivatkozott kend, a ki most ... on bacsoskodik?

— Persze, hogy ugyanaz, hiszen hogyne ismernek az urak, mikor mindig üldözik szegény embert, a ki pedig csak mindig jót cselekszik másokkal.

— Újból figyelmeztetem, hogy a bíróság ártatlant nem üldöz s csak azért kérdezősködtem, melyik az a Péter, mert fel akartam kendet világosítani, hogy Péter bacsónak van oka haragudni Bálintra, a mennyiben ez őt mult éven juhlopásért feljelentette. Péterre a tettesség kiderült s ezért meg is lett büntetve. No de most már kíváncsi vagyok arra, hogyan bizonyította be Péter, Bálint gazdának kend iránti rossz hajlamát.

— Úgy volt az kérem, hogy mikor teheneim teje elapadt, az egyik üszöm pedig elhullott, no meg anyám is beteg lett, — talán egy hónapja annak, hogy elpanaszoltam papunk előtt bajomat, ki nekem azt mondta: «menjen csak kend Péterhez, ha valaki, úgy ő bizonyosan tud a betegségen segíteni, úgy, mint rajtam is segített». Mert tetszik tudni, papunk is nagy beteg volt s a mi zsidó doktorunk nem tudott, de nem is akart rajta segíteni; akkor hozott Galicziából más orvost, de ez sem tudott rajta segíteni, azután Krakóból hoztak orvost, ez pedig azt mondta, hogy már nem segíthet, mert már későn hívták és eltávozott. Mikor papunk már haldoklott, akkor a «kisasszonyka» (a pap gazdasszonya) eihivatta Pétert s attól a percztől

Hoffman
Bethlenfa
és neje,
Semsey
dr. Horo
Mórné
Kálmán
Rosenbe
Rosenbe
neje, Kal
Tivadarn
Sándor
Balpataky
Hedry
Mangesi
bauer E
és Kess
Paulus J
katonatis
sorr köze

Zen

háziesté
és képz
ebben a
konstata
estéje is
reket je
a kiváló
kezdő-
cz. oper
mon és
mutatván
adást a
hölgy-ve
felette n
günket is
s szép t
élvezetet
kit már
sokkal
Rubinste
igen ked
csengő
szépen é
a szép k
ságot, n
előadásá
szép ma
adásával
ennél a
jelentéke
doskodn
manak s
volt, a
s a ki
verses
fogadtál
vényen
messég,
teljes b
jutalmaz
részéről
zásául a

a hogy
pedig
tem há
s ő sz
jelent n
te el fé
marháu
a ki a
távozik
ban va
a szelle
tud ő
rek szí
lopott
és csalá
mester
nek, jó
s csaki
meg e
mondó
hogy
urak e
—
be azt,
s ha ke
—
meggy
szűzne
s azut

yi-kör.

3. február hó 1-jén
felolvasások kis-

ÉSÉRE.

entinyi Samu s. k.,
h. tiszte.

pénztár állapotáról.
szab.: 84. §. 5. pont).

rsenyei iránt kö-
sit Mint többször
február 28-ikára,
tűzték ki. Tekin-
rseny közelségére:
a kiváló műélvezet-
i fognak s a melyet
arunk áldozatkész-
tízost. Remélhető,
ott igazolmányokat
n fognak azok ki-
t. Az, hogy egyes
tek, teljesen ki van
a várossal kötött
ásokon van joga a
helyeken belépő-díj
beszerzésének cél-
s), melyet az igazol-
nak lefizetni, belépő-
t Hiszen a rendezés
sajátjából fedezi, az
eddig egészen tisztán
jegyek beszerzésére
ben felhívjuk közön-
sre s kérjük, hogy
tába és pártfogásába
kiszolgáltattott igazol-
t ki, és pedig a ki-
ásuk sorrendje sze-
zv. Krayzell Aurélné,
ly Szerén, Dahlström
zsef, Hutschenreiter
n Vilmos, Schroeffer
Péchy Pálné, Holénia
Aladár és neje, Bielek
Krayzell Kálmáné,
árdossy Jenő és neje,
golinszky Tivadarné,
Bella, Thrór Gyuláné
Hartmann Samuné,
neje, Schulek Gusztáv
győző, Teszter Zsófia,
é, Herczogh Árpádné,
Úsz Ottília, Mikler
er Gyula, dr. Csátary
sné, Gramer Helén,

figyelmeztetem, hogy
k bizonyítására nem
nyok nem léteznek;
Péterre hivatkozott
odik?
zen hogyan ismernek
szegény embert, a ki
másokkal.
y a bíróság ártatlant
sködtem, melyik az a
lágosítani, hogy Péter
álintra, a mennyiben
eljelentette. Péterre a
lett büntetve. No de
hogyan bizonyította
iránti rossz hajlamát.
y mikor teheneim teje
hullott, no meg anyám
napja annak, hogy el-
omat, ki nekem azt
éterhez, ha valaki, úgy
en segíteni, úgy, mint
tudni, papunk is nagy
orunk nem tudott, de
sor hozatott Galicziából
rajta segíteni, azután
edig azt mondta, hogy
són hívták és eltávoztak
akkor a «kisasszonyka»
Pétert s attól a perctől

Hoffmann Mór, Nuber Sándorné és Nuber Ilona, Bethlenfalvy Évi, dr. Mosászky Titusz Uhlikar Mátyás és neje, dr. Dobay József és neje, Párkányi Gyuláné, Semsey Margit, Sarlay Melánia, Tahy-Tahy Paula, dr. Horovitz Imre és neje, Vandrak Vilma, Lefkovits Mórné és Lefkovits Emmi, Gyuk Józsefné, Spanyol Kálmáné, Urbán Gyula és neje, Lichtig Arthur, dr. Rosenberg Teofilné, dr. Weisz Jakabné, Fényes Lajos, Rosenberg Herman és neje, dr. Müller Bertalan és neje, Kakúsz Irma, dr. Raffay Ferenc és neje, Oszvald Tivadarné, Grohmann Emma, Lakner Árpádné, dr. Tóth Sándor és neje, Tóth Emma, Vilecz János és neje, Balpataky Imrené, Kósch Árpádné, Hedry Ernőné és Hedry Margit, Korcsok Anna, Mangesius Mariska és Mangesius Helén, Gömöry János, dr. Wick Béla, Kesselbauer Emilné, Kesselbauer Lusía, Kesselbauer Isia és Kesselbauer Mila, Berthóty Gizi, Bartunek Vilma, Paulus Jozefin, Putschalkó Marian Végül 41 igazolmányt katonatisztek nejei váltottak ki. Reméljük, hogy a névsort közelébb folytatni fogjuk.

Zeneeste. Széchenyi-körünk évadjának második háziestéjén vettünk részt jan. 21-ikén. Ez volt a zene-és képzőművészeti szakválasztmányunk első háziestéje ebben az új esztendőben. Örömmünkre esik annak konstatahatása, hogy az új esztendőnek ez az új háziestéje is csak a régi meleg érdeklődést s csak a régi sikereket jelentette. Katonazenekarunk *Kohout Lipótnak*, a kiváló karmesternek, szeniális vezetése alatt, a műsor kezdő- és zárópontját szolgáltatta, Verdi «Don Carlos» cz. operájából egy gyönyörű kettóst s Gounod «Philemon és Baucis» című operájából a Bacchans-táncot mutattán be. A magas színvonalon álló, remek előadást a közönség zajos tapsokkal kísérte — Két bájos hölgy-vendége volt ez alkalommal Körünknek, a kik felette nagy hálaára kötelezték egyetünket és közönségünket is azzal az áldozattal, hogy hozzánk ellátogattak s szép tudásuk és tehetségük által nekünk oly kedves élvezetet szerereztek. Az egyik *Seredy Erzsike* volt, kit már az emelvényre-lépésekor is a legzajosabb tapsokkal üdvözöltek s ki Schubert «Wasserfluth»-ját, Rubinstein «Azra»-ját és Papini «Caro-mio-ben»-jét igen kedvesen és behízelgően énekelte. Tiszta, üde, csengő hanganyaga a gondos és biztos előadásban szépen érvényesült s különösen ki kell emelnünk azt a szép készütséget, azt a bájt és könnyed hajlékonyságot, nemkülönben azt a finom előkelőséget, a mely előadását jellemezte. A közönség zajos tapsára két szép magyar dalt is hallottunk tőle, a melyeknek előadásával igazán meghatótt. A kiváló zongorakíséretől ennél a pontnál is *Krausz Soma*, Körünknek ez a jelentékeny számot tevő jeles ereje szíveskedett gondoskodni, nagy mértékben hozzájárulván a műsor e számának szép sikeréhez. A második *Dienes Mária Magda* volt, a ki szintén a messze távolból fáradozott hozzánk s a ki Telekes Béla «Óh, nem vagyok féltékeny!» cz. verses monológját adta elő. Őt is zajos tapsokkal fogadták a — hirtelen kis szinpadra alakított — emelvényen s előadását, melyet a felfogásban való értelmesség, a mozdulatokban való előkelőség és általában teljes biztosság jellemeztek, szintén zajos tapsokkal jutalmazták. E két kedves vendégünk a rendezőség részéről díszes virágokért is kapott, igénytelen viszonzásul annak a nagy szíveségnek, a melyre Körünk és

közönségünk hálaival fog visszaemlékezni mindég. — Az est hőse kétségtelenül *Füredi Sándor* volt, a ki ritka szellemi élvezetet szerzett nekünk ismét már jól ismert s annyira sokra becsült művészi hegedűjátékával. Gyönyörű zeneeszközének húrjain szebbnél szebb zene-művek hangoztak el és gyakoroltak varázslatos hatást lelkünkre. Rubinstein-Wieniawsky «Romance»-a, Godard «Canzonetta»-ja, Wieniawsky «Walze-Caprice» a, nemkülönben Hubay «Csárdai jelenet»-je valóban mesterükre találtak a művészen, a ki — mint mindég — úgy mostan is lelke minden fényes tehetségét belevitte előadásába. A ritka és igazán kiváló szellemi élvezettel nem tudott a közönség betelni. Több ízben zajosan hívta a művészt, a ki közönségünk lelkes tetszésnyilvánítását azzal hálálta meg, hogy még igen-igen fényes sikerű «hogy volt!»-okkal is szolgált. Hálaival fogadtuk ezúttal is szíves látogatását! Mindenkor öröm lesz nekünk, ha újból megtisztel eljöveteleivel és magas színvonalú szereplésével. A művészi hegedűjátékot *Krausz Soma* kiváló zongorajátéka kísérte, a kinek ezeknél a pontoknál is nagy része volt a fényes sikerben s a ki már csak azért is a legteljesebb mértékben kiérdemli elismerésünket, hogy e zongorakíséretet szíves és készséges elvállalása által lehetővé teszi az idegenből jövő vendégek fellépését. A nagyszámú közönség lelkes méltánylással kísérte a zeneeste minden pontját s teljesen megelégedve távozott.

A magyar-irodalmi szakválasztmány jan. 28-iki háziestéjének műsora:

1. **Költemények.** Irta és felolvassa: dr. *Rosenberg Mór* úr.
2. «**A magyar.**» Hazafias lyra. Irta és felolvassa: *Teltsch Kornél* úr.
Kezdeté esti 6 óraker.

Jan. 29-iki filharmonikus hangverseny műsora:

1. *Beethoven:* Op. 84. Megnyitó Goethe «Egmont» cz. szomorújátékához.
2. *Haydn:* D-dur Symphonia II sz.
3. *Jensen A.:* Op. 45. Menyegzői zene.
4. *Wagner:* Klingsor varázskertje és a virágárú-leánykák a «Parsifal»-ból

Következő háziesték:

1903. február	4-ikén:	Zeneeste.
«	11-ikén:	Felolvasás.
«	18-ikán:	Zeneeste.
«	25-ikén:	Felolvasás.
«	28-ikán:	Filharmonikus hangverseny
« márczius	4-ikén:	Zeneeste.
«	11-ikén:	Felolvasás.
«	18-ikán:	Zeneeste.
«	25-ikén:	Felolvasás.
«	28-ikán:	Filharmonikus hangverseny
« április	25-ikén:	Filharmonikus hangverseny.

HIREK.

* **Eljegyzés.** *Cserneki és tarkeői Desseoffy Dezső* eljegyezte *Trencsén-Isztebniken kis-zsámokréthi és olasz-lierszkői Zsámokréthy Pál* földbirtokos és neje *mednyei és medgyesi Mednyánszky Jozefin* leányát: *Zoe-Ardát*.

a hogy Péter oda betette lábát, a pap jobban lett, pedig nem tett Péter egyebet, mint ráolvasott. Elmentem hát én is Péterhez. Péter kint ült kolyibája előtt s ő szólított meg már messziről evvel: «Mult este jelent meg előttem egy szellem s tudomra adta, hogy te el fogsz jönni tanácsért, mert különben elhullanak marháid s elhal anyád.» Tetszik látni kérem, Péter, a ki a harmadik határban levő kolyibájától soha sem távozik, tudta, mielőtt szólottam volna, hogy mi járóban vagyok, már pedig honnét tudhatná ezt, ha nem a szellemektől, kik felett hatalma van. Bizony kérem, tud ő mindent, belát ő a multba, a jövőbe, az emberek szívébe és a föld mélyébe, megmondja, hogy ki lopott meg, ki haragosom, ki vette el tehenem tejtét és családom egészségét. Nem rosszindulatú boszorkánymester ő, mint Bálint szomszéd, de jótevője a vidéknek, jótevője a szerencsétleneknek és szegényeknek s csakis ezek részére fogadott el tőlem négy forintot meg egy darab szalonát. Hát hogy aztán még mit mondott, azt tetszik kérdezni? Azt mondta még mit, hogy ne tegyek róla említést az urak előtt, mert az urak ezért haragudni fognak reá.

— De én most tudni akarom: hogy bizonyította be azt, hogy Bálint az oka kend szerencsétlenségének, s ha kend nem mond el mindent, kend fogja megbánni.
— Megmondom hát. Péter bevitt a kolyibába, meggyújtott egy darab gyertyát, melyet egy tiszta szűznek temetéséről hozott. Nekem csendet parancsolt s azután a gyertya viaszát egy cserépre csepegtette s

elkeverte szentelt-barkával és száritott füvekkel, majd ezt meggyújtotta, mitől oly nagy füst támadt, hogy alig láttam, de ő látott s sokáig nézte a füst kavargását, mikor egyszerre mormogni kezdett valamit, a mi úgy hangzott, mint mikor a pap latinul beszél s azután így mormolt, míg csak tűz volt a cserépen. A tűz elhanyvadt s sötét lett a kolibában és ő hozzám fordult, elmondva, hogy beszélt a szellemmel s hogy már tudja, milyen orvosság kell; avval a sok üveg közül egyet levett a polczról s annak tartalmából, a magammal hozott egy üveg pálinka maradékába néhányat csöppentett, mitől az vörös színű lett s meghagyta nekem, hogy ha haza jövök, adjak a pálinkából anyámnak hét cseppet kiinni, s sóskenyeret locsoljak meg vele s adjam be barmaimnak; ha pedig tudni akarom, hogy ki az, a ki beteggé varázsolta barmaimat és anyámat, akkor attól a naptól számított hetedik éjjel pont 12 óraker menjek végig a csűrök mögött s a mely csűrnek a szántófeldekre néző hátsó kapuján hét zsidókeresztet (keresztbe fektetett két háromszög, mely csillag-alakot képez) látok, annak a csűrnek gazdája varázsolta meg barmaimat és anyámat. Haza érve, anyámat halva találtam ugyan s az éppen falunkban volt doktor azt mondta, hogy tüdőbetegsége volt, de barmaim harmadnapra már vigan ettek, és tessék elképzelni, hogy hetedik éjjel — éppen ma négy hete — elszörnyűködve vettem észre Bálint csűrjének hátsó kapuján, vörös agyaggal festett hét zsidókeresztet.

Bálint magányvándló közbevágy: «Éppen ma négy

* **Gazdasági egyesületi igazgató-választmányi gyűlés** lesz január 26-ikán d. u. 1/2 3 óraker a vármegyeház kistermében.

* **Díszpolgári oklevél-átadás.** Annak idején örömmel adunk hírt róla hogy Péchy Zsigmondot, Abaúj-Tornavármegye és Kassa város főispánját, tíz éves főispáni jubileuma alkalmából, Kassa város díszpolgárrá választotta. Az erről szóló művészi kivitelű oklevél már elkészült s jan. 18-ikán Münster Tivadar polgármester vezetése mellett egy küldöttség ünnepélyesen adta át Péchy Zsigmondnak.

* **Teaestély.** Az eperjesi *ev. gyámintézetű nőegylet* január hó 31-ikén tartja meg a Vigadó helyiségében kedélyességéről és fesztelenségéről jól ismert farsangi mulatságát, teaestélyét. Mint előző, úgy a folyó esztendőben is diakonissza-alapja javára fogja fordítani tisztajövedelmét s mivel közönségünk jól ismeri már a nevezett egyletnek tiszta humanus törekvését s áldozatát diakonisszáinak fenntartásával és mivel ismeretes a diakonisszák önfeláldozó ápolói szakértése, ker. szeretete s hűséges kitartása, a mely erényeket felekezeti s rangi különbség nélkül gazdagnál s szegénynél egyaránt tanúsítják: úgy bizonyosra lehet venni, hogy a jót szívesen pártoló közönségünk ezúttal is találkozó-helyéül választja az ezévi farsangnak ezt az első nagy mulatságát. Az estély rendezésében vegyes, hölgyekből és férfiakból álló bizottság működik *Mosászky Győzőné* és *Vogel Béla* kettős elnökségnek vezetése alatt s fáradozó tevékenységet fejtenek ki, hogy egyes újításokkal s a meglepetésekkel szebbé s kedélyesebbé tegyék a mulatságot. Úgy tudjuk, hogy a meghívókat szétküldte a bizottság s a hivatalok fejei kilátásba is helyezték megjelenésüket; a ki meghívót tévedésből nem kapott volna, forduljon ez iránt a teaestélyt rendező bizottság elnökéhez. Különben minden művelt társaságba való ember részt vehet e mulatságon, ha meghívót nem is kapott. A zenét a 67. sz. gy. ezred kitűnő zenekara és Farkas Sándor jűhírű cigányzenekara fogja adni. A tea-, sonka-, sütemény-, virág-, pezsgő-, feketekávé-eladásnál, valamint a szerencsehalászatnál arra felkért hölgyek fognak kiszolgálni, a kiknek szeretetreméltósága, finom tapintata s önfeláldozó szolgálatkészsége bizonyára vonzóvá, kedvessé s családiassá fogja tenni a mulatságot. Miután lesz látnivaló is, az előjelekből következtetve megtelik nemcsak a földszint, hanem a karzat is. Kívánjuk is, hogy a nagyközönséget felekezeti különbség nélkül szolgáló diakonisszaügy alapja a megtartandó teaestély jövedelmével hathatósan gyarapodjék s jövője ismét egy lépéssel biztosabbá legyen. Hasznát csak a közönség fogja élvezni. Belépő-díj földszintre és karzatra személynként 2 kor., üvegkarzatra 3 kor.; felülfizetéseket szívesen fogad az egyesület s hirlapilag fogja nyugtázni. Jegyeket előre lehet váltani Kósch Árpád úr üzletében. A teaestély kezdete 8 órára van téve.

* **Utolsófarsangi bál.** Má: hírt adunk arról, hogy a *Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet* ezévi febr. 24-ikén, azaz farsang utolsó napján, fényes és nagyszabású *jelmezbál* rendezését tervezi. A rendező-bizottság érdekes terveket dolgozott ki, melyek — első tekintetre is — biztosítják a fényes sikert s a közönség lelkes érdeklődését. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy az egész bál egy fényes *virágos-kert* legyen. Különben

hete éjjel tűnt el Vazul szomszédom udvaráról egy juh és Vazul is kancsal szemmel néz azóta rám, pedig ebben is ártatlan vagyok.

— Ártatlan vagy, mint a paradicsomi kígyó, te «Sztrigony!» (boszorkánymester) — vág vissza Gergely. A hangos szóváltásnak avval vetek véget, hogy délután 4 óráig felfüggesztem a tárgyalást s nyomban felhívást intéztem a csendőrséghez. A csendőrök Bálint szomszédját Vazulit magukhoz véve, nyomban meglátogatták Péter bacsónak a harmadik határban levő juh-kosarat, a hol megtalálták a Vazultól lopott juh-bőrét, melyet a rajta levő jelekről Vazul felismert s kiderült, hogy a juhot Péter bacsó azon éjjel lopta, mikor a hét zsidókeresztnek felmázolása végett Bálint csűréhez jött.

Nem nagy fáradságba került a délutáni tárgyaláson a tényállás tisztába hozatala. A csendőrség által bekisért bacsó kezdetben indignálódva védekezett, de végre beismerte alakoskodását és a lopást. Gergely könnyes szemekkel kért bocsánatot Bálinttól s ez neki meg is bocsátott, de Péter elnyerte méltó büntetését. Nem is felebbezett, pedig hat hónapot kapott összbüntetésül.

— No Péter, vége a bacsóságnak mire haza kerül — szóltam hozzá az ítélet kihirdetése után.

— Az úr se lesz mindég köztünk bacsó — vágott ő vissza.

És tényleg mindentudó volt Péter. Ott hagytam én is nyájamat; más gazdát kerestem s bacsó helyett bojtár lettem.

az egész tervezetről teljes tájékoztatást nyújt az a körlevél, melyet a rendező-bizottság úgy helyben, mint a vidéken is, a bálozó hölgyek számára szétküldött s melyekben az ő szives közreműködésüket kéri. Midőn már most is felhívjuk közönségünk figyelmét ez egyik legnépszerűbb együletünknek ez újabb vállalkozására, itt közöljük az egész körlevelet abban a tudatban, hogy ezzel nemcsak a rendezés feladataival foglalkozó derék egyesületnek, de egyszersmind közönségünknek is, szíveséget teszünk. Az említett körlevél a következő hangzik: „A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet bálibizottságától. Az emberszeretet nevében! Mélyen tisztelt Czim! A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet ezévi farsang utolsó napján, azaz 1903. febr. 24-ikén, esti 8 órakor, nagyszabású jelmezes táncmulatságot rendez. E mulatság iránt már mostan is, a legszelebb körökben, általános érdeklődés mutatkozik s jó előre számosan megígérték szives közreműködésüket és részvételüket. A rendező-bizottság egy szép és nagyszabású tervvel foglalkozik, azzal t. i. hogy a táncmulatság egy nagyszerű virágos-kertet ábrázoljon, melyben az összes résztvevő hölgyek virágjelmezekben, vagy legalább is jellegzetes virág-fejdzsel vegyenek részt. Van szerencsénk tisztelettel felkérni m. t. Czimedet is arra, hogy ehhez az annyira szépnek ígérkező tervhez csatlakozni, sőt összes ismerőseit is ennek szintén megnyerni kegyeskedjék! Szükségesnek mutatkozván a virágjelmezek, avagy az esetleges virágfejdzsel ügyének a megbeszélése: felkérjük m. t. Czimedet, hogy ebből a célból, 1903. január hó 25-ikén (vasárnap) d. u. fél 3 órakor árok-utczai «Erzsébet árház»-unkban, — esetleg megnyert ismerőseivel együtt is, — megjelenjen méltóztassék! A mennyiben pedig a személyes megbeszélést szükségesnek tartani nem méltóztatik, vagy ebben akadályozva volna: kegyeskedjék csatlakozásáról s használandó jelmezéről a rendező-bizottságot (dr. Horváth Ödön né választmányi tag címére, Eperjes. Fő-utca 68 sz.) pár soral értesíteni! Remélvén, hogy közönségünk előtt annyira kedvelt táncmulatságunkat és ez által az az előtt álló nemes jótékony célt ezúttal is pártolni és előmozdítani kegyeskedik, kérésünk megújításával s hálás köszönetünk-k előre is tolmácsolásával, vagyunk Eperjesen, 1903 jan. 17-ikén Kiváló tisztelettel: a rendező-bizottság”

* **Ipartestületi táncmulatság.** Az Eperjesi Ipartestület — a rokkant és elszegényedett tagjai nyugdíj- és segélyalapjának gyarapítása céljából — a városi Vigadó nagytermében február hó 1-jén zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti- s karzatjegy 2 kor. Jegyek előreválthatók Bilich F., Bodnár Gy. s Szilvássy L. urak üzleteiben és az ipartestület hivatalos helyiségében. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések — tekintettel a jótékony célra — köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

* **Jótékonycélné hangverseny.** Az eperjesi állami tanítónőképző-intézet tanártestülete növendékei közreműködésével az intézet segélyalapja és az országos Dorothea-egyesület javára a városi színházban február 19-ikén d. u. 6 órakor hangversenyt rendez. A hangversenyt fényes élőkép fogja megnyitni s legérdekesebb pontja egy szavallatokkal, magán- és karénekekkel és táncbetéttel összeállított jelmezes előadás lesz. Ezenkívül a testület egyes tagjai külön is közreműködnek. A hangversenyre — a melynek meghívóját az intézet vezetősége később fogja kibocsátani — előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

* **Gyalogjárók tisztán tartandók!** A rendőrkapitányság január 15—17-ikén a gyalogjárók tisztálansága miatt több háztulajdonost megbüntettet.

* **Találtak január 21-ikén egy szép női szőrmegallért.** Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányságnál.

* **A Tanári-körnek** január 17-ikén tartott felolvasása fényesen sikerült. Lévay István igazgató és Lekly Gyula tanár urak — mint vendégek — Felső-Olaszország három legkiválóbb városát mutatták be, ezek: Venezia (Velence), Milano és Firenze (Flórencz) A felolvasó először földrajzi áttekintést nyújtott az Apenini félszigetről, azután történeti visszapillantást vetett ama népekre, a melyek az ókortól kezdve letelepedtek rajta; végre az említett városok műveltségi viszonyairól értekezvén, egyszersmind képekben is bemutatva legjelesebb tereiket és épületeiket, úgy, hogy az előadásból nemcsak a képek szabatos magyarozatát hallotta a közönség, hanem ezen olasz városok művelődési viszonyairól kiváló és bő ismeretet nyert; a képek szépsége elevenítette a különben is meglepő hatást. Lévay úr maga intézte a jórészt saját felvételei alapján készített képek vetítését, a melyek oly élesek és szépek voltak. mintha az ember valóságban látná tárgyaikat. Különösen a művelődéstörténeti szempontok érvényesültek, a melyeknél fogva pl. a doge-palota, a sóhajok hídjá, a terek, a temetők, a szobrok és a

műgyűjtemények érdemelnek kiváló említést. A vetített képek száma körülbelül 50 volt, látásuk a legkellemebb szellemi élvezetet nyújtotta a közönségnek, a mely zsúfolásig megtöltötte a megyeház nagytermét. Köszönet a t közreműködő vendég uraknak, hogy Eperjes város közönségének ily tanulságos estét nyújtottak ezen Uránia-szerű pompás előadásukkal. A legközelebbi felolvasás február 28-ikán lesz, a midőn Dobias Ede főmérnök úr a mór építészetről szól, képek bemutatása mellett.

* **A vármegyei pénztáraknak az állami kincstár által történt átvétele** január 23-ikán lett befejezve. Az átadott értékeknek összege a következő: **Házipénztár:** készpénzben 33,736 kor. 68 fill. betétek és értékpapírok 648,059 kor. 70 fill., adólevelekben 254,668 kor. 98 fill.; összesen 936,465 kor. 36 fill. — **Árvapénztár:** készpénz 6937 kor. 34 fill., betét és értékpapír 719,304 kor. 62 fill., adólevelek 591,100 kor. 92 fill., arany-, ezüst- és drágaságok 11,319 kor. 70 fill.; összesen 328,662 kor. 58 fill. Ezenkívül még az árvák néhány magánkötvénye.

* **A Kossuth-kép,** melyet Eperjes város közönsége a tanácskozóterem részére Peske Géza festőművésznél megrendelt, a művész közbejött betegsége folytán eddig nem érkezhetett meg, de, a mint halljuk, a művész már felépült s a kép e hó végével Eperjesen lesz.

* **Az eperjesi vízvezeték ügye** még mindig a műszaki osztálynál van, honnan a hivatalos véleményeket a vízvezetékügyi bizottság türelmetlenül várja, hogy a maga részéről megtegye a közgyűlésnek a javaslatot, melynek alapján az előintézkedések megtétethessenek, hogy a vízvezeték tényleges létesítése a tavasz, nyári s őszi időben teljesen keresztülvihető legyen.

* **Tragikus halál.** Matis-Safrankó Andrásné jan. 22-én reggel hermányi lakásán összeégve, halva találták. Előző este még rokonainál volt látogatásban s este ment haza magányos kis viskójába. Másnap reggel fia, a ki fát felválni jött, összesülve találta a takaréktűzhely előtt. Az orvosi boncolás a rejtélyes halálesetet akként fejtette meg, hogy Safrankó ruhája — a takaréktűzhely előtt állva — tüzet fogott, erre úgy megijedt, hogy szívészélhűdés érte s így égett össze.

* **Czeméte sorsa.** Tudjuk a december 30-ikán tartott városi közgyűlés határozatából, hogy a képviselőtestület 20 szavazattal 16 ellenében elvileg kimondotta, hogy a felszámolás alatt lévő czemétei részvénytársaság ottani villáira s azok berendezésére sem rendes vétel, sem árverés alkalmával való megszerzés útján egyáltalában nem reflektál. Most úgy halljuk, hogy e határozatot, melylyel a város eleve elzárta maga elől az utat, hogy bármily kedvező áron megszerzezhesse a kérdéses ingatlanokra a tulajdonjogot, megfélebezték s az ügy a törvényhatóságokhoz került.

* **V á l a s z «Sárosvármegyei segédjegyzők mozgalmára» cz. közleményre.** Legkevésbé óhajtok polémiát provokálni, — egyedül a félrevezetett olvasóközönség figyelmét tárgyilagosan fölvilágosítani szándékozom, midőn a sárosvármegyei körjegyzői kart mélyen sértő, becses lapja folyó évi 2. számában foglalt, fönti című közleményre jelen soraimmal reflektálok. A közleménynek a körjegyzőkhöz intézett ama panaszos hangja, hogy a segédjegyzők a körjegyzőkre utalt csaknem összes munkát végzik, a gyakorlati élet terén pedig igen kevés kivétellel részestülnek. E méltányosságban, de mi több, a körjegyzők segédjegyzőkkel még szolgai munkát is végeztenek. oly súlyos erkölcsi vád, melyre csak elkeser déssel párosult téves fölfogás szolgálhat alapul. Köztudomású, hogy a sárosvármegyei rendszeresített segédjegyzők, az 1895. évben alkotott vármegyei szabályrendelet értelmében évi 600 korona javadalmazással honoráltatnak. Sárosvármegye jegyzői kara, tekintettel ezen csekély összegben megszabott javadalmazásra, tekintettel azon munkahalmazra, melylyel a segédjegyzők, ha hivatásuknak megközelítőleg is megfelelni akarnak, mindennap megküzdeni kénytelenek, 1200 koronában megállapított igen szerény fizetését s szabályrendeletileg nagyon korlátozott mellékjövédelmét segédjegyző-munkatársával oly módon osztja meg, hogy részére élelmezést, lakást, fűtést, világítást s kiszolgálatot vagy díjmentesen, vagy pedig igen csekély díj fizetése mellett fölajánlja, ezzel őt családi szentélyébe vezeti s családtagul készségesen fölavatja s ennek tekinti, de, sőt vele mellékjövédelmét is sokszor méltányosan megosztja. Ez száraz tény! Ez a fölhozott váddal szemben az érem másik oldala! melyről legkevésbé a szolgaiasság vádjá, hanem a legtisztább humanizmus leolvasható. Ha cikkiró úr a fönti állításom valódiságáról meggyőződni óhajt, melegen ajánlanám azt, hogy Sárosvármegye több körjegyzőjéhez forduljon személyesen s meg vagyok győződve, hogy ellenkező meggyőződést szerez; egyúttal egyoldalú információból merített ferde fölfogását a maga értékére leszállítani fogja. Mindenki olyan munkát végez, a milyent tud. Azért minden kartársamat, ki irodai teendőikkel túlhalmozva,

segéd-pályatársát szolgai munkában szemléli, csak sajnálni tudom, a mennyiben ilyen munkát olcsóbb közegekkel végezetheti még akkor is, mikor nagyobb lesz a munkahiány a mainál! Azon vádra vonatkozólag, hogy a körjegyzők — kevés kivétellel — segédjegyzőkkel minden munkát végeztenek, legyen szabad fölhoznom ama ténykörülmenyt, hogy két személynek beosztott munkával egy személy megküzdeni alig képes, de, sőt azt is állíthatom, hogy igen sok irodában lehet találni munkálkodó körjegyzőt késő éjjeli órákba, a midőn segédje magánévezetei érdekében órák előtt távozott! Kérdem továbbá, hogy lehet összeegyeztetni ama két állítást, hogy szolgai munkára alkalmazzuk pályatársainkat, midőn reánk utalt csaknem összes munkát a segédjegyzők végzik? Arról meg lehet győződve cikkiró úr, hogy vármegyénk kormányzata azon jegyző mellé, ki ötelességét magában elvégezni képes, segédjegyzőt nem rendszeresít s ha megtette, a körjegyzőt ezt indokolatlanul igénybe venni nem fogja, a mennyiben tudatában van annak, hogy ezen pályatársával nemcsak kenyerét megosztani, de sokszor szerény láztartását s nyugalmát megzavartani kénytelen. Cikkiró úr a segédjegyzők sérelmének orvoslására a törvényhatóságot, mint kompetens fórumot jelöli ki. A magam részéről a jegyzőkre nézve minden felőbb fórum előcsarnokát, a Bárosvármegyei Községi- s Körjegyzők Egyesületének ajtaját előttük zárva nem találok, a mennyiben minden segédjegyző ezen 22 év óta főnálló egyesületnek tagja lehet, s a mennyiben ezen egyesület úgy a községi- s körjegyzők, valamint a segédjegyzők anyagi s erkölcsi jólétén fáradozik, a személyes sérelmeket egymás közt elintézi, esetleg ezek részére együttes erővel orvoslást keres. A sárosvármegyei segédjegyzők mozgalmát tehát szívesebben üdvözölném, ha közös egyesületük keretén belül mozognak s nem szeretném támadó cikkiükből kifolyólag, mint pályatár-aimmal szemben alkalmazni Caesárnak Brutushoz intézett: «Hát te is fiam?» fájdalmas hangját, hanem Cassiushoz fordulok s a segédjegyzők urak részére ügyeik sikeresebb megoldása céljából a Sárosvármegyei Községi- s Körjegyzők Egyesületét ajánlom, a mennyiben ez van hivatva hogy jogos anyagi s erkölcsi érdekünknek érvényt, szenvedett sérelmünknek pedig orvoslást szerezzen. *Bartossik Ignác.*

Menyasszony-selyem 60 kr.-tól 11 frt 35 kr.-ig méterje bármely színben bérmentve és elvámolva házhoz szállítva. Nagy mintaválaszték azonnal. **Henneberg selyemgyára, Zürich.**

* **Szinikerületünk ügye** immár tényleg a megoldás stádiumába jutott. Szatmár város polgármestere az érdekelt városokat, u. m. Eperjes, Munkács, Beregszász, Nagykaroly, Kisvárdá és Nagyszőlős városok szintügyi-bizottságát január 25-ikére, Szatmárra, alakuló-közgyűlésre hívta meg s Eperjes város szinü.-bizottsága, január hó 22-ikén tartott gyűléséből, Magyar Józsefet küldte ki a szini-kerület alakuló-közgyűlésére. Ha a megalakulás sikerülni fog, akkor azután biztos kilátásunk lesz arra, hogy színészetünk felvirágoztatására s színvonalon tartása érdekében a kormány is meg fogja adni a régóta kért méltányos anyagi támogatást. A megalakítandó kerület városai közül Szatmár négy hónapot, nov. 15-től március 15-ikéig, Eperjes pedig három hónapot és pedig szept. 15-től nov. 15-ikéig és ápr. 15-től máj. 15-ikéig biztosít a megválasztandó társulatnak. Szatmár város az 1903. évre természetesen egyelőre csak önmagát kötelezőleg már határozott, a miről az egyik szatmári hirlapban a következőket olvassuk: «A színház bélete. A szintügyi- bizottság honorálni kívánta a jelenlegi szinigazgatónak, Krémer Sándornak törekvését, melyekkel úgy társulatának szervezésében, mint az előadott darabok színrehozatalában a közönség igényeinek kielégítésén fáradozott, s tekintetbe véve azon anyagi áldozatokat, melyeknek árán megküzdeni törekszik a részvétlenséggel s mintegy az úttörő nehéz munkáját vállalta magára: a vele kötött szerveződést pályázaton kívül egy évre meghosszabbította. Daczára az újabb időben történt lebírálsáknak és egyik-másik helyen tényleg fennálló fogyatkozásnak, mi az igazság érdekében határozottan kimondjuk, hogy Krémer ezt a bizalmat megérdemelte, mert tudtunkkal, pedig már egy évtizede kísérjük figyelemmel, Szatmárnak még ilyen jól szervezett s tapintatos vezetés alatt álló szintársulata nem volt.»

* **Új vonat Eperjes és Abos között.** Hogy a Budapest felé utazó közönségnek Abos állomáson ne kelljen hosszú ideig a csatlakozásra várakoznia: a jelenleg érvényben levő téli-menetrend szerint közlekedő vonatok változatlanul hagyása mellett, január 15-ikétől Eperjesről reggel 5 óra 50 perczkor indulólag új vegyesvonalat fog közlekedni, melynek Abos állomáson az Igló felől érkező 15. sz. vonathoz és Kassán a Budapest felé menő 1501. számú gyorsvonathoz közvetlen csatlakozása lesz.

* **Rákóczi-ereklje kiállítás Kassán.** A kassaiak a kurucz szabadságharc 200 éves fordulójának országos ünneplésére erősen készülnek. Az előkészületekről olvasóinkat a következőkben értesítjük: Január 18-ikán tartotta a Rákóczi-ereklje kiállítás bizottsága gyűlést, melynek fontosságát növelte gr. Zichy Jenőnek jelenléte. A nagyjelentőségű gyűlést dr. Takács Menyhért jászvári prelátus nyitotta meg. Beszédében kifejtette a kiállítás célját, mely határozottan kizár minden politikai vonatkozást, tisztán a hazafüi érzés ébrentartására, a nagy történelmi alkotások iránt való csodálatunkra és a tanuló-ifjúságunk hazafias neveltetésére irányul. Üdvözölte azután Zichy J. grófot. Zichy J. gróf szólta ezután, megköszönve az üdvözlést. Majd, miután a *Pesti Napló* nak köszönetet mondtak a Rákóczi-szoborra gyűjtött 3000 koronáért, Gerlóczy Géza, a bizottság titkára tette meg jelentését, felolvasta azoknak névsorát, kik a Rákóczi-korra vonatkozó erekljéket a kiállítás tartamára felajánlották. Ezután három indítványt tett: 1. hogy újabb felhívást bocsássanak ki és kérjék azokat, kiknek Rákóczi erekljéik vannak, hogy a kiállítás tartamára engedjék azokat át; 2. hogy a kiállítás keretébe oly tárgyakat is vegyenek föl, melyek a korra való vonatkozással a Rákóczi-kor szellemét állítják a közönség elé, és 3. oly tárgyakat is vegyenek föl, melyek a közönségre vonzó hatással volnának, pl. egykorú öltönyök, jeleneteknek plasztikai alakokon való bemutatása. Minderre azonban nincs meg az elegendő anyagi eszköz, indítványozza, hogy a kultuszminiszterhez folyamodjanak segélyért. A kiállítás helyére vonatkozólag elhatározták, hogy mivel a kiállítás a múzeum megnyitásával egy időben lesz, de meg más alkalmas épület, a hol a kiállítás céljaira szükséges 10-15 szoba volna, nincsen, a Ferencz József-téri elemi-iskolát kérik el a várostól. A kiállítás idejét júl. 20-tól kezdődőleg két hónapra határozták el. Alakítottak azután a nagybizottságból egy tisztikart, mely a kiállítás rendezésének munkálatait vezetné. Elnök lett Münster Tivadar polgármester, főtktár Gerlóczy Géza, titkár Hoffmann Arnold theol. tanár, jegyzők Kresz János, Kovács Zs., Siposs Aladár, műszaki felügyelő Mihalik J. múzeumi igazgató, pénztáros Maurer Rezső, ellenőr Mildner F. Választottak azonfelül egy végrehajtó-bizottságot, mely minden héten tart ülést. Elhatározták továbbá, hogy a gyűjtést a

Rákóczi-szoborra tovább folytatják, felhívják adakozásra a püspöki kart, a törvényhozás két házát, törvényhatóságokat stb. Nagy lelkesedéssel vették a közgyűlés végén Zichy J. gróf ama kijelentését, hogy a kiállítás előkészítő- és végrehajtó-bizottságának a költségek fedezésére ezer-ezer koronát ajánlott föl.

* **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József-kezesvíz* valamennyi hasonló vizet — tartós hashajtó-hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva — már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József-kezesvizet.

* **A tanárok és tanítók fizetésrendezése.** A vallás-és közoktatási minisztériumban már teljesen készen vannak azzal a javaslattal, mely a tanárok és tanítók fizetését rendezi. A tanárok és tanítók fizetésrendezési táblázata a javaslat szerint a következőkben van megállapítva: A középiskolai tanárok fizetése: Alapfizetés 1300 frt = 2600 kor., 5 év után 1600 frt = 3200 kor., 10 év után 1900 frt = 3800 kor., 15 év után 2200 frt = 4400 kor., 20 év után 2500 frt = 5000 kor., 25 év után 2800 frt = 5600 kor. Ez a régi fizetéshez képest 1000 kor. emelkedést jelent a szolgálati évek végén. A lakásbér változatlanul marad s a fizetéshez megfelelően alkalmazkodik. Igazgatók tiszteletdíja kisebb középiskolánál 800 korona, nagyobb középiskolánál 1200 kor. Az elemi iskolai tanítók fizetése: A segéd-tanító 500 frt = 1000 kor. fizetéssel és megfelelő lakásbérrel lép szolgálatba. Öt évi szolgálat után lesz rendes tanítónak s akkor fizetése 700 frt = 1400 koronára emelkedik. Emelkedésének további táblázata a következő: 10 év után 750 frt = 1500 kor., 15 év után 800 frt = 1600 kor., 20 év után 850 frt = 1700 kor., 25 év után 900 frt = 1800 kor., 30 év után 1000 frt = 2000 kor. Az utolsó fokozatban 200 kor. az emelkedés. Az elemi iskolai igazgatók tiszteletdíja, három-öt tanítóval bíró iskolánál 400 kor.; hat és több tanítóval rendelkező iskolánál 600 korona. Az államsegélyben részesülő felekezeti középiskolák tanárainak eddig ugyanaz a fizetése van, mint az állami tanároknak. Úgyde ha a fenti javaslat törvényre lesz, akkor a felekezeti tanárok fizetése jóval mögötte fog maradni az államiaknak. Tekintve az ebből eredő hátrányokat s méltánytalanságot, a pozsonyi ev. lyceum tanárai máris országos mozgalmat indítottak meg abban az irányban,

hogy a felekezeti gimnáziumok fentartó hatóságai kérelmezzék az államsegély felemelését s ennek igénybevételével a felekezeti iskolák tanárainak fizetését is akként állapítsák meg, a mint a jövő évtől kezdve a hasonlálású állami középiskolai tanárok fizetése rendezve lesz.

* **A nők azok,** kiknek feladata gondoskodni, hogy a háztartáshoz tartozó dolgok ne hiányozzanak. Egy felette fontos cikk, — melynek megszerzését sokoldalú alkalmazhatóságánál fogva a rosszullet minden nemében, valamint a pipereasztalon egy nő se mulassza el — a Vértess gyógyász.-féle Sösborszesz.

* **A tudományos kutatások eredménye** baizsam a szenvedésre, mert néha oly kiváló kincs birtokába juttatja az emberiséget, hogy gyötrelmekről, kínoktól szabadul meg. Egy ily kutatás eredménye, hogy a csúszos és köszvényes betegek bajára van egy biztos gyógyító-hatású szer. A csúszos és köszvényes betegek olykor évekig keresnek enyhülést bajjukra, mert néha 10-15 évig tartó fürdőhasználat sem képes enyhülést hozni kínzó fájdalmukra. Úgy a szenvedőknek, mint mindenkinek fontos tudni ezért, hogy létezik egy szer, mely e kínzó megbetegedést biztosan meggyógyítja s ezért kár különféle szerekek kísérletezni, mert azok az előkelő orvosi nyilatkozatok s az a sok ezer köszönőlevél, melyekbe bárki betekintést nyerhet, kétségtelenül igazolják, hogy a Zoltán-féle csúszkenőcsben egy ily szert birunk. A szer készítője Zoltán Béla gyógyszerész, Budapesten, Szabadság-tér, a kinek gyógyszerüzében a kenőcs 2 koronáért kapható.

Felelős szerkesztő:

Dr. Mikler Károly.

Kiadótulajdonos:

Kösch Árpád.

Epilepsia.

A ki eskorban, görcsös és más ideges bántalomban szenved, kérjen erről füzetet; ilyet bárkinek ingyen és bérmentve küldünk.

Schwanen-Apotheke
Frankfurt a/M.

Február 1-jén jelenik meg a Sárosvármegyei Kalauz.

Delice

Minden hirdetés felesleges,
a dohányzó egyszer veszi
és többé mást nem szíhat

legjobb, valódi francia
szivarkapapír és szivarkahuvely.

Gyári raktár:

Zahler Mór nál Eperjesen.

Kosárüvegeket

!!Tömegváltás!! (Demyohuokat) és kosárféléket bérmentve minden állomásra a legjobb kivitelben és legutányosabban szállít nagyban és kicsinyben

RÉNYI ÁRPÁD

üvegyar és kosárfonótelep
Zelestye, u. p. Remetemező
(Szatmár m.)

Több kiállításon kitüntetve.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szerekszedjék ajánlatot kérni.

Házi-ipari osztálynál 600 munkás állandóan foglalkoztatva.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható:

Eperjesen: Korn Vilmos, Molitorisz István és Barts Emil gyógyszerüzében.

Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszerüzében.

Éljen!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

